OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 27 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya . . . f 7.50
„ „ „ Java . . . „ 9.—
„ „ „ Buitenbezittingen . . „ 10.—
„ „ „ Nederland . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag.*

MAANDAG 4 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

DE OPENSTELLING DER NEGENTIEN HAVENS IN OOST INDIE.

(*Vervolg.*)

De Amsterdamsche kamer van koophandel trad omtrent de door den Minister aan haar voorgestelde vragen in de navolgende beschouwingen:

Wij achten ons niet geroepen hier een oordeel uit te spreken over het adres, Zijne Majesteit den koning, tegen de openstelling der kleine havens op Java, aangeboden. Dat wij ons daarmede niet in alle opzigten kunnen vereenigen, zal Uwe Excellentie reeds zijn gebleken uit de missive, welke wij de vrijheid namen, den 17den December ll., aan Uwe Excellentie te rigten, en waarbij wij, met het oog op de toen bekende omstandigheden, ons hebben bepaald tot het verzoek, dat de beperking, volgens welke de wollen en katoenen goederen van Nederlandschen oorsprong, in de kleinere open te stellene havens, niet tot het verminderde regt zouden worden toegelaten, mogt worden ingetrokken.

Gaarne stemmen wij echter toe, dat de geheele kwestie sedert van veel wijderen omvang is geworden, vooral ten gevolge van de plaats gehad hebbende discussiën in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, waardoor het ons in verband met hetgeen in de dagbladen, aangaande de voorgenomen herziening van het Indische tarief, is medegedeeld, vergund werd eenigzins nader met de koloniale handelspolitiek der regering bekend te worden. Die mededeelingen vooral hebben eene algemeene bezorgdheid te weeg gebragt; en als vertegenwoordigers van den handel der hoofdstad achten wij ons verpligt, reeds nu van onze overtuiging te doen blijken, aangaande de grondslagen, waarop de betrekkingen tusschen Nederland en zijne bezittingen in Indie moeten blijven berusten.

Gezegde bezittingen, ontstaan uit kantoren en factorijen door eene particuliere maatschappij opgerigt, hebben zich geschiedkundig ontwikkeld tot die schoone kolonie, waarop Nederland met regt roem draagt. Overtuigd, dat het behoud en de ontwikkeling dier bezittingen de krachtigste steun voor den bloei van het moederland zou opleveren, heeft Nederland voortdurend zijne beste schatten ter bevordering dier oogmerken veil gehad. Tegenover die opofferingen heeft Nederland met regt bij de regeling der koloniale handelsbetrekkingen de belangen van zijnen handel en zijne nijverheid op den voorgrond geplaatst. De bepalingen in de Indische tariefwetgeving opgenomen, ten doel hebbende om, door toepassing van differentiële regten, den uitvoer der landsproducten zooveel mogelijk naar het moederland te rigten, en tevens den afzet van de voortbrengselen der Nederlandsche nijverheid aldaar bij voorkeur te bevorderen, berusten op het zoo even genoemde beginsel. Wij achten de handhaving van die tweeledige bescherming in de koloniale tarieven, immers nog gedurende geruimen tijd, wenschelijk, omdat de omstandigheden, waarin vooral de fabriekmatige katoennijverheid hier te lande verkeert, van dien aard zijn, dat zij door eene te spoedige vermindering der differentiële regten in Indie, ten gevolge van de overmatige mededinging der Engelschen en Amerikanen, aan gewisse kwijning zou worden prijs gegeven. — De stelling dat hij die meester is van den invoer ook den uitvoer beheerscht, is door de ondervinding te vaak bevestigd geworden, dan dat eene voorzigtige handelsstaatkunde het niet ten pligt zoude maken, het verkrijgen van zoodanig overwigt bij den invoer door onze concurrenten in Indie, ook met het oog op de belangen van den handel van Nederland, binnen de grenzen der bestaande tractaten tegen te gaan.

De voordeelen, welke het Indische tarief der nationale vlag vroeger aanbood, ten gevolge van de scheepvaartwetgeving van 8 Augustus 1850 grootendeels vervallen zijnde, wenscht onze Kamer die bescherming niet slechts niet in het leven te zien teruggeroepen, maar verlangt zij eene loijale toepassing van den geest dier wetgeving, ten einde aan de vreemden geen grond tot billijke klagten te geven. Het is daarom, dat wij, nu de meeste vreemde schepen, ook in de Indische vaart met de Nederlandsche schepen zijn gelijk gesteld, van oordeel zijn, dat aan de vreemde bodems moet worden toegestaan overal lading in te nemen, waar dit aan de Nederlandsche schepen wordt vergund.

Eene meer algemeene openstelling van de kleinere havens op Java, alwaar thans bij speciale vergunning particuliere producten ten uitvoer worden ingenomen, moet derhalve als het natuurlijk en noodwendig gevolg van de scheepvaartwetgeving van 1850 worden beschouwd, voor zooverre men althans den regel niet wil bestendigen, ten gevolge waarvan de Nederlandsche schepen met particuliere producten beladen, thans verpligt zijn om in sommige tijden des jaars, met de grootste moeite tegen de moussons, naar eene der hoofdhavens op te werken, ten einde aldaar eene ijdele formaliteit te vervullen, die voor de rederijen groote kosten veroorzaakt en tevens aanzienlijk tijdverlies te weeg brengt. De openstelling van meerdere havens op Java voor uitvoer hebben wij dan ook bij ons berigt van 17 Julij 1853 aan den toenmaligen minister van kolonien, waarvan wij een afschrift hierbij overleggen, in het belang van onzen handel en van onze scheepvaart aanbevolen. Bij genoemd rapport verklaarde onze kamer zich tevens voor de opening voor den invoer van zoodanige havens van Java en Madura, *alwaar zich hieraan behoefte mogt openbaren.* Van deze beperkende bijvoeging is echter door Uwe Excellentie geene melding gemaakt, noch bij gelegenheid van de aanhaling van ons advies in de Staten-generaal, noch in Uwe missive aan de kamer te Rotterdam van den 20sten Januarij ll., welke ons copielijk werd medegedeeld, — hetgeen door ons te minder onopgemerkt mag worden gelaten, daar wij ons verzekerd houden, dat, bijaldien in de ordonnantie van den gouverneur-generaal, bij de openstelling der kleinere havens die grens was in acht genomen, de maatregel geen tegenspraak zou hebben ontmoet. Ieder onbevooroordeelde zaakkundige zal toch volmondig erkennen, dat de ten jare 1820 plaats gehad hebbende openstelling voor den invoer van Soerabaya en van Samarang, mitsgaders die van Padang ten jare 1825, voor den bloei van het moederland en van de kolonie bevorderlijk zijn geweest.

Met het oog op de toen verkregen ondervinding, blijven wij de openstelling van eenige havens op Java voor den invoer, ook nu nog in beginsel als wenschelijk beschouwen, mits het tarief van regten aldaar behoorlijk kunne gehandhaafd worden. Zoowel voor

---

EEN WINTERNACHT.

DOOR

J. J. CREMER.

II.

EEN ANDER VERTREK.

(*Vervolg en slot*)

Buiten loeide de koude wind steeds bulderend en fluitend; buiten zwaaide de wintervorst haar ijzeren schepter, en — binnen de huizen der rijken, was het warm en wél en overdaad; daar saten ze vrolijk en koutend bijeen: en — buiten liep een wanhopig vader, met het lijk van zijn kind, met akelige voornemens rond, en in de hut welke hij verliet, was het vuur uitgedoofd en sat zijn weenende vrouw te bibberen, terwijl ze haar drie achtergebleven kinderen met haar swakken adem in 't leven zocht te behouden; en — binnen in de huishoudkamer van den ontvanger daar sat hij, die wel twintig gulden in de vier maanden voor noodlijdenden had uitbetaald, en toch wel vijftig gulden aan den baron van Drumpel op één avond verliezen kon; daar sat de beschonkene in den leuningstoel, met de bedriegelijke som van drie honderd gulden voor den Holsteiner in den sak; en — buiten liep een andere man, die niets, niets te branden of te eten had; daar liep hij. de ongelukkige, die toch een gulden in de week van de diakonie en soep van de soepcommissie kreeg.

Ginds lag hij, de weldoorvoede ontvanger, die gezegd „had: geef den kinderen lucht, geeft ze krachtig voedsel, bewaar ze voor kou of hitte en gij zult sterke menschen vormen, en — buiten liep de man, die door siekte had ingeteerd, die geen werk en geen geld had, en in zijn armen lag het kind, dat krachtig voedsel en deksel had noodig gehad, terwijl er in de hut nog drie waren achtergebleven, die met hunne moeder ook honger leden en kou; en — boven op de kinderslaapkamer lagen de kleinen van den heer Wester zoo warm en goed in hunne heerlijke bedjes, daar sliep dat schalksche knaapje, dat geen koekjes lustte en zoo geestig knorren kon, met de rozen op de wangen. — Daar boven op de logeerkamer daar sliep de man, die op den grindweg, met *weinig*, zoo veel goeds had kunnen doen, maar die *bang voor de armoede* geweest was. Boven onder het donzendekbedje sliep hij. die mede gelagchen had, omdat men de armoede bespotte; omdat men het dwaasheid noemde, Gods zegen over Zijne gaven af te smeeken; daar sliep hij, die bevreesd was geweest om voor den verloochenden God te verschijnen; hij sliep er en droomde: dat een armoedig man, hem op den grindweg, dringend om een aalmoes smeekte; hoe hij dien ongelukkige een gift onthield en de rampzalige toen met den naren kreet van hulp! moord!" naast hem nederviel, „waarna hij stijf en roerloos bleef liggen.

Stemt gij ons toe, waarde lezer, dat er hier en elders avondjes, als bij den ontvanger Wester, worden doorgebragt: o, oordeel dan niet, dat het avondje bij Kobus overdreven geschilderd is. Hervondt gij, in die eerste huishoudkamer. beelden die u bekend zijn; o, haal dan over de tafereelen in de huishoudkamer van Kobus Knor niet weifelend de schouders op. Neen, verzekeren wij u dat de eerste schilderij voor 't grootste deel naar 't leven werd geteekend, de tweede is haar getrouwe tegenhanger — gelooft gij ons niet...... ga dan en onderzoek wanneer de winter zijn kouden adem over dorpen en steden laat gaan, en zeker — althans in vele oorden van ons vaderland — zult gij vinden 't geen wij u schetsten. Een intrigue, lieve lezer, hebben wij niet, maar gaarne melden wij nog, dat de ongelukkige Kobus, die zijn misdadige plannen verworpen had, 's morgens door de nachtwacht van O., met het lijkje van zijn kind, in den ellendigsten toestand gevonden werd; dat hij door die nachtwacht, met behulp van, een zijner makkers, naar de woning des eersten gebragt werd; en daar, met Gods hulpe, door den kundigen arts, in het schier uitgedoofde leven werd terug geroepen.

Ernstig trok zich de gemeente verder het lot van het ongelukkige huisgezin aan, en Kobus Knor behoeft thans uwe aalmoezen niet meer.

Wester, met Wim en vriend Bar narden den volgenden dag in de sierlijke slede lustig door 't dorp, en — in de Roskam van 't geval hoorende, wierp ook de ontvanger twee rijksdaalders in de bus, voor die arme menschen — och, zoo kwaad was hij niet — en Bar deed hetzelfde, misschien nog wel iets meer, en zeide, terwijl hij weder in de slede stapte: „Ja, als ik dat op weg ook geweten had!" En wij, waarde lezers, schoon wij zeer wel weten, dat er de zoodanigen zijn als wij schilderden, wij weten het even zeer, dat er zich in ons Vaderland nog *duizenden* bevinden, die — om bij onze handeling te blijven — Kennoldsen kunnen genoemd worden.

Veel, zeer veel wordt er gegeven, maar — de armoede die zich het bedelen schaamt, en slechts in den uitersten nood de bevende handen uitstrekt, wij bidden het, mogt zij *nog* meer worden opgezocht door de rijken, door de rijken die zooveel genieten, al genieten ze meer Gode welgevallig dan de Westers en Bars.

den handel en de nijverheid van Nederland, als voor de verbruikers in Indie, zal immers een minder kostbare toevoer op den afzet van manufacturen en andere producten onzer industrie gunstig terugwerken. Thans worden de zendingen voor de kustplaatsen bezwaard met de onkosten in de hoofdhavens, met commissie, assurantie, vracht der kustvaarders, en gaat met de expeditie derwaarts altijd veel tijd verloren, alle welke bezwaren bij de openstelling dier havens zouden vervallen.

Onze hoofdbedenking geldt dan ook, gelijk wij reeds opmerkten, niet het beginsel van den maatregel, maar wel de wijze waarop hij in werking zou worden gebragt, daar wij van oordeel zijn, dat geene nieuwe haven behoort te worden geopend, tenzij aldaar dadelijk een voldoend en geoefend personeel tot de heffing der in- en uitgaande regten aanwezig zij. Kan aan die voorwaarde, zoo als uit de latere mededeelingen van Uwe Excellentie is op te maken in Indie niet volledig worden voldaan, dan achten wij de openstelling nadeelig, en dit te meer omdat men hieruit aanleiding zou kunnen nemen tot handhaving van het besluit, om het certificaat van Nederlandsche oorsprong in gezegde havens niet te erkennen. In verband met onze reeds aangehaalde voordragt van 17 December ll., behoeven wij naauwelijks te herinneren, dat die bepaling ons voorkomt in ieder opzigt voor onzen handel en onze nijverheid schadelijk te zullen werken.

Wij vertrouwen, dat het aangevoerde voldoende zal zijn om in het algemeen van onze zienswijze te doen blijken, en vermeenen alsnu te kunnen overgaan tot de beantwoording van de door Uwe Excellentie aan ons gerigte vragen.

1°. *Zal de ordonnantie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie van 13 Mei 1858 worden gehandhaafd, dan wel ingetrokken?*

De kamer kan op deze vraag moeijelijk een bepaald antwoord geven. Zoo als uit het volgende blijkt, acht zij niet wenschelijk, dat de ordonnantie onveranderd blijve bestaan. De tijd wanneer en de wijze waarop deze herziening zal plaats hebben, moet zij aan de regering overlaten. Vele omstandigheden haar onbekend, kunnen daarop invloed uitoefenen.

2°. *Zullen de twee op Sumatra en de eene op Borneo open te stellen havens zoowel voor den in- als voor den uitvoer geopend zijn?*

De kamer ziet de noodzakelijkheid van het openen van meer havens op Sumatra en Borneo niet in, ten ware lokale omstandigheden aan deze nieuwe havens meer bloei mogten voorspellen dan aan de kleine reeds op Sumatra en Borneo geopend, en waarvan volgens UExc. verklaring, genoegzaam geen gebruik wordt gemaakt.

3°. *Zullen de 16 havens op Java enkel voor den uitvoer geopend zijn?*

4°. *Zullen enkele der bedoelde 16 havens voor den invoer worden opengesteld, en zoo ja, welke?*

Deze beide vragen wenscht de kamer te gelijkertijd te beantwoorden, om het naauwe verband, dat tusschen dezelve bestaat.

De kamer is voor het openstellen voor den uitvoer, van al die havens, welke voor den afvoer van producten van belang kunnen worden geacht, waardoor dan het verzeilen naar de hoofd-havens vervalt.

Het openstellen van al deze havens voor den invoer acht de kamer niet wenschelijk. Zij kan zich niet voorstellen, daaraan behoefte bestaat en voorziet daaruit groote moeijelijkheden.

Een geringer getal komt haar voldoende voor. De aanwijzing daarvan te doen door het bestuur op Java, dat in die keuze, onder anderen zoude moeten worden geleid door:

meerder of minder afstand van de drie hoofdhavens;
beter of minder goede gelegenheid tot vervoer der aangebragte goederen naar de binnenlanden;
de veiligheid der havens als ligplaats van schepen; en de talrijkheid der bevolking in de nabijheid gevestigd.

5°. *Zal het onder No. 46 van het* Indische Staatsblad *van 1841 opgenomen besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië geheel worden ingetrokken zoowel waar het thans werkt, als waar het met 31 Mei aanstaande in werking zou komen?*

De kamer wenscht dat in iedere haven, die is open gesteld of waar dit het geval zal zijn, het stelsel van differentiële regten, zoowel bij den uit- als bij den invoer worde toegepast, en dus ook de certificaten van Nederlandschen oorsprong worden erkend. Indien daartegen eenig bezwaar mogt bestaan, behooren deze havens gesloten te blijven, tot dat dit bezwaar uit den weg is geruimd.

Ten slotte dringen wij er bij Uwe Excellentie met nadruk op aan, dat slechts dan in Indie havens mogen worden opengesteld wanneer het Indisch gouvernement verzekerd is er behoorlijk met bekwame en eerlijke ambtenaren te kunnen bezetten.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

(*Wordt vervolgd.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 26sten *Maart* 1859 No. 25.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen die deze zullen zien of hooren lezen Saluț!

doet te weten:

Dat Hij, voldoende aan de daartoe ontvangene bevelen van den Minister van Kolonien;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Wordt verklaard, dat de openstelling voor den algemeenen handel der havens, aangewezen in de ordonnancie van 31 Mei 1858 (staatsblad no. 65), zich niet uitstrekt tot den invoer van wollen en katoenen goederen, vervaardigd bewesten de Kaap de Goede Hoop en aangevoerd van plaatsen gelegen buiten Nederlandsch Indie, of van Nederlandsch-Indische vrijhavens; blijvende mitsdien de invoer daarvan in die nieuwlings opengestelde havens vooreerst verboden, tot dat dienaangaande anders zal zijn bepaald.

Art. 2. Deze ordonnancie treedt in werking gelijktijdig met die van 31 Mei 1858, (staatsblad no. 65).

En opdat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 25sten *Maart* 1859.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 13)

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Februarij 1859, no. 64, zijn de na te noemene personen, die zich bij de verovering van Djambi op den 6den September 1858 hebben onderscheiden,

BEVORDERD:

Tot ridders der derde klasse van de militaire Willems orde, de ridders der vierde klasse dier orde M. F. Courier dit Dubekart, kapitein luitenant ter zee, kommandant der maritieme middelen der expeditie.

J. W. C. van Langen, majoor, kommandant der expeditie,
J. F. Bickerus, kapitein, chef van den staf der expeditie,
en C. M. H. Kroesen, kapitein (thans majoor),
de drie laatsten van het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indie,

BENOEMD:

Tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de resident van Palembang P. T. Couperus.

Tot ridders der vierde klasse van de militaire Willemsorde, de kapitein luitenant ter zee, kommandant van Z. M. stoomschip *Celebes* E. M. C. Baak,

de luitenant ter zee der tweede klasse, eerste officier aan boord van Z. M. stoomschip *Celebes* W. Stuijterman van Loo,

de luitenant ter zee der tweede klasse, als adjudant toegevoegd aan den kommandant der landmagt R. J. A. Bouricius,

de luitenants ter zee der tweede klasse, behoorende tot de landings divisie, J. D. J. van der Hegge Spies, W. Steffens, jhr. E. P. E. de Stuers en W. L. A. Gericke,

de officier van gezondheid der derde klasse bij de marine, behoorende tot de landings divisie, J. Letzer.

de kwartiermeester, behoorende tot de landings divisie J. J. Bijl.

de eerste bootsmansmaat, behoorende tot de landings divisie K. Ruisendaal,

de matroos der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* W. Flipse,

de matroos der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* J. C. Hopman,

de vuurstoker der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* J. W. de Kort,

de machinist der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* J. W. Voskuil,

de matroos der derde klasse, behoorende tot de landings divisie H. C. Schreuder,

de eerste luitenant van het wapen der Infanterie L. J. F. A. de Lassasie,

de eerste luitenant van het wapen der Artillerie E. J. W. W. van Dompseler,

de eerste luitenant van het wapen der Genie en Sappeurs J. K. Pluim Mentz,

de fourier van het wapen der Infanterie A. C. J. Arntzen, en

de fourier van het wapen der Infanterie H. Ligtvoet, de vijf laatsten van het Leger in Nederlandsch Indie.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens het Koninklijk besluit van 19 April 1858, no. 57, de heer Hassan Pasèbe Rodolphe Carton, als vice-consul van Belgie te Soerabaya.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de architekt der eerste klasse bij de genie te Willem I, A. Thijssen.

BENOEMD:

Tot intendant der eerste klasse (hoofd-intendant) der militaire administratie, de intendant der tweede klasse J. J. van Emmerik.

BEKENDMAKING.

Naar aanleiding van de in de *Javasche Courant* van den 26sten Maart jl. No. 25 geplaatste advertentie van den Directeur der producten en civiele magazijnen en met intrekking van dezerzijdsche bekendmaking dd. 23 December aps. No. 6351/23, brengt de ondergeteekende Resident van Sourabaya bij deze ter kennisse van het algemeen dat de postpakketten bestemd voor de verzending naar Europa met de overlandmail gedurende de volgende maanden van dit jaar bij het post kantoor te Sourabaya zullen gesloten worden op de ondervolgende dagen, des middags ten 4 ure.

In de maand	April	op den 4den	en 18den.
" " "	Mei	" 2den	" 19den.
" " "	Junij	" 2den	" 19den.
" " "	Julij	" 2den	" 20den.
" " "	Augustus	" 3den	" 18den.
" " "	September	" 2den	" 18den.
" " "	October	" 3den	" 19den.
" " "	November	" 2den	" 18den.
" " "	December	" 3den	" 19den.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*,
1 *April* 1859. (390) VAN DER WIJCK.

(*Voor het land*). Op Zaturdag den 9den April 1859, zal, krachtens magtiging van den Directeur der producten en civiele Magazijnen, bij missive dd. 16 dezer No. 1681, voor s'lands pakhuis alhier, ten overstaan van den algemeenen pakhuismeester, publiek worden verkocht eene voor de verzending naar *Nederland* afgekeurde hoeveelheid van **p. m. 800 krandjangs vochtige Gouvernements suiker**, van het oogstjaar 1858, oorspronkelijk gekeurd voor No. 18, doch thans verkocht wordende zoo als zij daar is liggende, afkomstig uit de Residentie Soerabaya, op de volgende voorwaarden:

1° De verkoop geschiedt per picol, bij kavelingen van 10 krandjangs van p. m. 3½ picols ieder.

2° De tarra wordt naar gebruik berekend.

3° De verkoop geschiedt tegen het gewone drie maandelijksche krediet.

4° De suiker moet binnen 15 dagen na den dag van verkoop worden afgehaald, bij gebreke waarvan de kooper na dien tijd voor elken onafgehaalden picol suiker een cent pakhuishuur voor elken dag betaalt.

SOERABAYA, *De Resident*
den 24sten *Maart* 1859. (372) VAN DER WYCK.

(*Voor het land.*) De Assistent Resident van Grissee, als daartoe door den Resident van Soerabaya gemagtigd, maakt bij deze bekend, dat te *Grissee* op Zaturdag den 2den April aanstaande, des voormiddags ten 9 uren, ten behoeve van den lande, aan den meest biedende publiek voor afbraak zal worden verkocht een planken met pannen gedekt huis en bijgebouwen, staande op het erf bij de Gouvernements lagere school te *Grissee*; onder voorwaarde dat de afbraak binnen eene maand na den verkoop moet zijn ontruimd en van de houtwerken gratis aan den lande moeten worden afgestaan vier paneel-deuren met derzelver stijlers.

GRISSEE, *De Assistent Resident.*
16 Maart 1859. (378) CASTENS.

BEKENDMAKING.

De naar Muntok overtevoeren hoeveelheid **Steenkolen**, bedoeld bij de advertentie van den Directeur der Producten en Civiele Magazijnen d.d. 13 dezer geinsereerd in de *Javasche Courant* van den 19 en 23 dezer No. 23 en 24, is alsnu gesteld op **650** in stede van **400 ton**. (388)

SOERABAYA, *De Resident*,
31 *Maart* 1859. VAN DER WIJCK.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 5den April 1859.

Voor de toko van de heeren Martens & Co in de stad.

Op Woensdag den 6den April 1859.

Voor het Entrepôt alhier.

Op Donderdag den 7den April 1859.

Voor de woning van den Heer J. Hageman J. C. Z. te Krambangan.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd :

A. S. FRANSEN VAN DE PUTTE

MET

H. P. VAN WEELDEREN.

'S GRAVENHAGE, *den 27sten Januarij* 1859. (395)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 5den April a. s.

voor de toko van

MARTENS & CO.

MEERENDEELS ZONDER RESERVE, VAN

200 KISTJES ZEEP, 2 KISTEN, 70 DOZIJN WATERGLAZEN, 25 DOZIJN KURKENTREKKERS, 8 VATEN 136 DOZIJN DRUK SCHRIJF en COPIEERINKT, 8 KISTEN TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN, 2 KISTEN 100 DOZIJN GEPARFUMEERDE ZEEP, 50 DOZIJN KURKETREKKERS met pleet gemonteerd; 50 GROOTE BLIKKEN SARDINES, 25 KISTEN MUURTREGELTJES, 648 STUKKEN SCHILDERIJKOORD, 2 KISTEN VERTINDE BRAAD EN KOOKPANNEN van diverse grootte. 35 IJZEREN LEDIKANTEN, 1 VAT 60 DOZIJN BORDEN, 1 VAT WASCHSTELLEN; COMPLEETE EETSERVIEZEN, voor 12 personen; HEERENHEMDEN in diverse fijnten; GERUIT, GEDAMASSEERD en GESTREEPT KLAMBOEGOED, VOERINGGAAS, EFFEN NETELDOEKEN, WITTE ZAKDOEKEN, KINDERKOUSEN en SOKKEN; WAAIJERS; ZIJDEN STOFFEN; WIT PIQUÉ; BAREGES, ZIJDEN PARASOLS, puik puike ANCHOVIS en ROODE WIJN (*Pauillac Medoc*); EENIG MEUBELAIR, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (381)

VENDUTIE

Op Woensdag den 6den April a. s.

zal door D. D VAN BORCKHOLTZ, voor rekening van belanghebbenden publiek worden verkocht het Engelsch Clipper-Barkschip **MARION MACINTIJRE**, Kapt. J. LITTLE, ladende circa 400 tonnen, in 1851 te Liverpool gebouwd, met deszelfs **Masten, Stengen, raa's, staand en loopend want, een compleet stel zeilen, twee ankers, Kettingen** enz. zoo als hetzelve alhier ter reede is liggende.

DAARNA

de over-compleete **Inventaris** van bovengenoemd schip, bestaande uit eenige **zeilen, touwwerk, scheepsgereedschap** enz.

Nadere informatien te bekomen bij Kapt. J. LITTLE, aan boord, en bij

De Agenten,

(348) FRASER EATON & CO.

Op de vendutie van *den 6den April a. s.*

DOOR

D. D. VAN BORCKHOLTZ.

Zullen nog worden verkocht:

2 CHRONOMETERS.
2 COMPASSEN.
1 SEXTANT.
1 TELESCOOP.
1 SCHEEPSROEPER.
1 PISTOOL, 6 SABELS, en EENIGE ZEEVAARTKUNDIGE BOEKEN en ZEEKAARTEN.

(364)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 6den April a. s.,

zal door D. D VAN BORCKHOLTZ, voor rekening van belanghebbenden, in het Entrepotpakhuis, achter het kantoor van In- en- Uitgaande Regten, publiek worden verkocht, **de gedeeltelijke Lading** van de Engelsche klipper bark **MARION MACINTYRE**, Kapt. J. LITTLE, bestaande uit

circa 600 Heele- en
„ 100 Halve kisten **Congou thee**, waarvan de kisten min of meer gebroken zijn.
„ 58 Heele- en
„ 45 Halve kisten **Congou thee**, (min of meer door zeewater beschadigd.)
„ 516 Heele- en
„ 772 Halve kisten **thee**, (zwaar beschadigd).

(347)

LANDRAAD.

VENDUTIE.

Op Donderdag den 7den April 1859.

Voor de woning van J. HAGEMAN J. Cz.

VAN

ECHTE BLOEDKORALEN, enz. (379)

PUBLIEKE VENDUTIE TE SOERABAYA,

Op eenen nader te bepalen dag, van HET KANTOOR en PAKHUIS, vroeger geoccupeerd door de firma RUYL CRAMER & Co, aldaar.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co te Soerabaya, en alhier bij

BATAVIA, *De Liquidateuren der firma's*
18 *Maart* 1859. DE WEERDT RUYL & Co, en
RUYL CRAMER & Co.
W. RUEB.
D. BAUDUIN.
(355) WJ. VAN DEN BROEK.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 19den April 1859.

des avonds ten half acht ure.

DOOR

E. FUHRI & CO.

Te houden in een nader aan te wijzen lokaal.

Van EENE UITMUNTENDE VERZAMELING BOEKWERKEN, meest allen geheel nieuw, en waarvan de Catalogus, die op *franco* aanvrage *gratis* verkrijgbaar is, met deze courant algemeen verspreid wordt.

Commissien worden aangenomen. (394)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BANDA,

GEZAGVOERDER W. VOGEL.

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, op *Zondag den* 10den aanstaande. Adres, bij

(397) W. CORES DE VRIES.

DE STOOMBOOT KRATON,

Zal op *Zaturdag den* 9*den deser*, ter gelegenheid van de Houtvendutie te *Podjok* nabij *Grissee*, 's morgens ten 6 uren naar GRISSEE vertrekken, en na afloop der vendutie naar SOERABAYA terugkeeren.

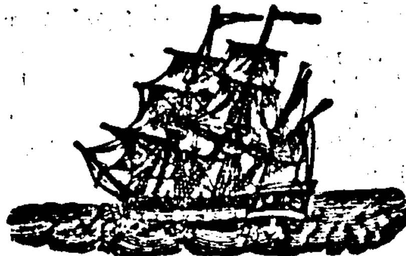
Voor Passage vervoege men zich bij

(402) MAJOR MATZEN & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRACHT EN PASSAGE

NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden per het nieuwgebouwd extra snelzeilende barkschip

PH. SAMHIRI,

gevoerd door kapt. G. G. LION.

om aanvang der maand Mei te vertrekken.

Genoemd schip heeft ruime inrigtingen voor passagiers voert eenen geexamineerden Scheepsgeneesheer en is voorzien van eene badkamer.

Adres bij *De Agenten*.

(375) B. KOPERSMIT & CO.

WORDT GEVRAAGD.

Een geschikt persoon, tot het geven van middelbaar onderwijs aan drie jongens, waarvan de oudste elf jaar is, tegen kost, inwoning en goed salaris.

Adres Lt. M. A. bij E. FUHRI & Co te Soerabaya. *Brieven franco.* (400)

EEN JONG MENSCH, Nederlander van geboorte, vroeger werkzaam op eene Suikerfabriek, en thans nog bij eene tabaks-onderneming geëmploijeerd, doch door bijzondere omstandigheden buiten betrekking zullende zijn, zag zich gaarne weder bij eene landelijke onderneming geplaatst.

Tot informatie kan dienen dat hij van goede getuigschriften is voorzien en goed met de inlanders kan omgaan.

Adres onder Lt. W. bij de uitgevers van *de Oostpost*. (384)

De ondergeteekende beveelt zich aan tot het geven van lessen op *de fluit en clarinet*.

WEIDNER.

NB. Conditien te bevragen bij de uitgevers dezer. (382)

Op eene landelijke Onderneming in den Oosthoek wordt gevraagd EEN GEEMPLOYEERDE; liefst Europeaan van geboorte.

Kennis van de inlandsche talen en geschiktheid om met den Inlander omtegaan zijn hoofdvereischten.

Brieven franco: L. Z. Bureau *Oost Post*. (371)

Het Kantoor van MR. C. G. DE BEUS, Advokaat en Prokureur, wordt met primo April verplaatst naar het huis vroeger bewoond door DR. ONNEN. (386)

Kantoornja Advokaat en Prokureur MR. C. G. DE BEUS, moelai dari tanggal 1 boelan April die pegang diebekas roemanja Dokter ONNEN. (387)

De ondergeteekende heeft op heden alhier geopend een Huis van Commissie en Negotie onder de firma **MAC LENNAN & CO**, en aan de Heeren **F. W. MULLER** en **R. HISSINK Dz.** de generale volmagt verleend.

JOHN ALEX. MAC LENNAN.

SOERABAYA 30 *Maart* 1859. (388)

De ondergeteekende heeft heden een handelshuis onder de firma

E. TEN BRINCK & CO,

alhier opgerigt.

SOERABAYA, E. TEN BRINCK.
1 *April* 1859. (399)

Bij acte op ultimo Maart ll., voor den waarnemenden Notaris MR. T. A. KLINKHAMER, te *Soerabaya* verleden, hebben HO BAN SING en HO BAN HOK, onder de firma HO BAN SING & CO, aangegaan eene overeenkomst van vennootschap tot het drijven van handel in het algemeen. — Deze vennootschap vangt aan met primo *April e. k.* en is aangegaan voor onbepaalden tijd; beide vennooten hebben de teekening der firma, behalve tot het aanstellen van gemagtigden, het opnemen van gelden en het verbinden der firma als borge, tot welke handelingen beider handteekening gevorderd wordt.

De tijdelijk wd. Notaris.

(391) T. A. KLINKHAMER.

De zaken alhier gedreven door den handelaar HO HOEN TOEAN, worden van af heden geliquideerd, terwijl met de likwidatie der uitstaande zaken zijn zoon HO BANSING is belast.

SOERABAYA, *De generale gemagtigden*,
31 *Maart* 1859. LIM BING LIANG.
(392) KHO TJAN HOK.

TE HUUR

Tegen *den 15den April a. s.* HET HUIS, vroeger bewoond door den Consul KERVEL.

Te bevragen bij Mevrouw DE WED. MULDER.

(393)

TE HUUR

EEN RUIM en LUCHTIG HUIS gelegen te *Kalie Anjar*.

Te bevragen, bij

(380) **P. VAN DRONGELEN.**

DR. FRIEDLANDER

is verhuisd naar het huis, vroeger bewoond door DR. ONNEN bij de *Simpangsche poort*. (400)

BIJ

MOSSEMBEKKER & CO.

In het locaal, vroeger geoccupeerd door de Heeren ASSCHENBERGH & Co, en in het locaal van PEREIRA & Co in likwidatie, in de *Werfstraat*, zijn steeds voorhanden de onderstaande artikelen als:

GROOTE SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ENGELSCHE HANG en TAFEL-LAMPEN, MODERATEUR-LAMPEN, HANGSTOLPEN, PORCELEINEN TAFEL-SERVIEZEN van 12 tot 300 personen, THEESERVIEZEN, DRANK en ZUURSTELLEN, OLIE en AZIJN-STELLEN, alle soorten van GLASWERK, VINGER GLAZEN, KRISTALLEN KARAFFEN PORCELEINEN WASCHSTELLEN, PRESENT-KOPJES, GEKLEURDE GLAZEN, HAGELTASSCHEN, VELDFLESSCHEN, KRUIDHORENS, HAGELS van No. 1 tot 9. KOETSIER en POLKA-HOEDEN, MANILLA SIGAREN, No. 1 en 2. FRAAIJE ETAGÈREVOORWERPEN, WANDELSTOKKEN, BENDIJ-ZWEEPEN en CARWATSEN, alle soorten van PROVISIEN, DRANKEN enz. (360)

SOERABAYA, den 4den April 1859.

Bij het ter perse leggen dezes ontvangen wij de *Javasche Courant* van den 30sten Maart ll. No. 26, dewelke in deszelfs *Officieel gedeelte* de volgende beschikkingen bevat:

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 27sten Maart 1859, no. 1, is de tijdelijk waarneming van het ambt van vice president van den Raad van Nederlandsch-Indie, opengevallen door het overlijden van den titularis P. J. B. de Peres, opgedragen aan het oudste in benoeming van de aanwezige leden van dien Raad, mr. A. Prins.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar op wachtgeld J. A. Batiest.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de opziener der wegen te Kotta Mombang, afdeeling Priaman (Sumatra's Westkust), P. Botelho.

BENOEMD:

Tot administrateur der tinmijnen in het distrikt Blinjoe (eiland Banka), de tweede algemeene pakhuismeester te Batavia F. F. J. van Hengst.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie P. M. Gallas.

BEVORDERD:

Tot eersten luitenant bij het regiment O. I. kavallerie, de tweede luitenant F. Bovens, van het regiment.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

BEVORDERD:

Tot eerste luitenants:

Bij het 5de bataillon (Celebes), de tweede luitenant M. E. van Zuijlen, van het bataillon.

Bij het 6de bataillon, de tweede luitenant-adjudant J. G. D. Oberschorfheide, van het bataillon; met bepaling, dat hij in de betrekking van adjudant zal continueren.

Bij het 11de bataillon, de tweede luitenant H. M. Tersteege, van het bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant J. J. Aitton, van het bataillon.

Bij het 14de bataillon, de tweede luitenant L. A. van den Berg, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der Wester-Afdeeling van Borneo, de tweede luitenant J. W. Themmen, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de tweede luitenant G. L. N. Britt, van het bataillon.

Bij de normaal schietschool te Meester Cornelis, de tweede luitenant-instructeur A. M. de Buck, met bepaling, dat hij in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren.

Marine Departement.

ONTSLAGEN.

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de hoofdkommies bij het kommdement der zeemagt en de inspectie der marine, J J. Winsser.

In ons vóórlaatste Nummer deelden wij onzen lezers de treurige tijding mede van het afsterven van den heer P. J. B. DE PEREZ, vice President van den Raad van Nederlandsch Indie, Gouvernements-Commissaris voor de zaken van Boni, op den 18 den der vorige maand te Badjoa, alsmede de aankomst alhier met Z. M stoomschip *Merapi* van het stoffelijk overschot des overledenen en het voornemen om het lijk, volgens daartoe vastgesteld programma, alhier op den 29 sten Maart l.l. op plegtige wijze ter aarde te bestellen.

Volgaarne vermelden wij thans eenige nadere bijzonderheden omtrent deze treurige plegtigheid.

Nadat in den namiddag van Zondag den 27sten dezer aan het hoofd van het gewestelijk Bestuur, het verlangen der weduwe, per telegraaf, was kenbaar gemaakt dat het stoffelijk overschot te dezer stede zoude worden ter ruste gelegd, werden de noodige maatregelen daartoe getroffen en eene Commissie benoemd tot regeling van alles wat tot de plegtigheid betrekking had.

In den vroegen morgen van Maandag den 28sten Maart l.l. werd het stoffelijk overschot van boord van Z. M. stoomschip *Merapi* onder het lossen van 17 saluutschoten naar den wal overgebragt.

Aan 's lands equipagie-werf bevond zich eene Commissie, bestaande uit den Officier van justitie bij den Raad van justitie alhier, den Assistent Resident voor de Comptabiliteit, den Havenmeester en den Luitenant kolonel, plaatselijken kommandant, welke het lijk, dat gedragen door 24 manschappen van Z. M. marine en voorafgegaan en gevolgd werd door een detachement infanterie, begeleidde, naar het huis van den kommandant der 8e. militaire afdeeling alwaar eene eerewacht gesteld werd.

De binnengalerij van genoemd huis was herschapen in eene rouwzaal of *Chapelle ardente*, die eenvoudig, doch passend en indrukwekkend, was gedrapeerd en verlicht.

Des avonds ten zeven ure hield een der geestelijken van de R. C. gemeente alhier, de heer P. DEN OUDEN, in *de chapelle ardente*, bij de lijkkist godsdienstige gebeden, welke plegtigheid werd bijgewoond door den Resident van Sourabaya, den Luitenant kolonel, waarnemenden afdeelings kommandant en onderscheidene aanzienlijke ingezetenen dezer stad. Na afloop dezer ceremonie werd de toegang tot de rouwzaal voor een ieder geopend en eene talrijke schare van belangstellenden bezocht in dien avond de plaats waar de lijkkist was ten toon gesteld.

De plegtige ter aardebestelling had den volgenden morgen ten zes ure, volgens het bereids door ons medegedeelde programma, plaats en de lijkstoet zelve, zoowel als alle plaatsen die zij doortrok leverden een indrukwekkend geheel op van goede orde, eerbiedige stilte en passende ernst, niettegenstaande de stoet bij aankomst op de begraafplaats door eene zware regen werd overvallen, die aanhield nadat de plegtigheid was afgeloopen.

Groot was de belangstelling door Sourabaya 's ingezetenen betoond in het bewijzen der laatste eer aan hunnen Oud-Resident, zoo zelfs dat niettegenstaande een groot deel hunner zich bij den lijkstoet in de gelederen der schutterij bevonden, men nog ongeveer 140 rijtuigen achter de lijkkoets telde.

Bij den grafkelder werd door den R. C. geestelijke, de heer P. DEN OUDEN, eene eenvoudige doch treffende toespraak tot de omstanders gerigt, waarna het hoofd van het gewestelijk bestuur het woord tot de aanwezigen rigtte, wijzende op de eervolle en gelukkige loopbaan van den overledene, en meer in het bijzonder op zijne verdiensten omtrent de stad en residentie Sourabaya, die vijf jaren lang getuigen waren geweest van 's mans onverdroten ijver voor 's lands dienst, van zijne krachtige pogingen tot bevordering der belangen van het hem toebetrouwde gewest, dat eens door zijne geestkracht tegen de dreigende gevaren van eenen watersnood werd beschermd; van zijne liefde voor kunsten en wetenschappen en den gezelligen omgang, terwijl Hij ook later, in 's lands raadsaal, tot uitgebreider werkkring geroepen, die belangen nog indachtig was.

Na de om Hem diep treurende familie en de gevoelens van dankbaarheid en hoogachting, die den afgestorvene door velen werden toegedragen, waaronder ook menigeen die thans zijn graf omringden, herdacht te hebben, besloot de Resident met de volgende woorden: „Wel hem die „den naam nalaat van een regtschapen man, van een on„vermoeid staatsdienaar, een liefderijk echtgenoot en vader. „In vrede ruste zijne assche!

Wij worden uitgenoodigd aan de volgende regels eene plaats in te ruimen.

Laatstleden Zaturdag scheepten zich, aan boord van het Nederlandsche schip *Triton*, gezagvoerder Adriaanse, twee ingezetenen dezer plaats in, vertrekkende met verlof naar Nederland, die geruimen tijd door hunne ambtsbetrekking veel invloed uitoefenden op den maatschappelijken toestand der stad Soerabaya.

De heer P. SWERVER, afgetreden assistent resident voor de policie, en de heer DR. P. L. ONNEN, afgetreden eerste stads-geneesheer alhier, ondervonden bij hun vertrek vele bewijzen van sijmpathie bij hunne stadgenooten.

De heer SWERVER stond gedurende zes achtereenvolgende jaren aan het hoofd der policie, in een tijdsbestek, waarin de afdeeling Sourabaya niet, gelijk thans in twee deelen was gescheiden, zoodat zijn werkkring aanmerkelijk grooter en moeijelijker was, dan thans het geval geworden is.

Wij willen hier niet opsommen met welke tegenkantingen hij bij de aanvaarding van zijn bestuur in 1858 te kampen had, noch de geringe hulpmiddelen opnoemen die hem ten dienste stonden. Ieder die met ons de tak van bestuur heeft gadegeslagen aan het hoofd waarvan de heer SWERVER zich heeft bevonden, zal met ons instemmen dat door hem alles is gedaan wat in zijn vermogen was tot welzijn der gemeente, en dat door hem nog meer zoude zijn tot stand gebragt indien gevolg ware gegeven aan zijne voorstellen tot verbetering.

De heer ONNEN was, zoo wij meenen, gedurende vijftien achtereenvolgende jaren eerste stads-geneesheer te dezer plaatse, heeft in die betrekking der lijdende menschheid menige belangelooze dienst bewezen en ieder uur vond hem steeds bereid de heelende hand te bieden, waar zijne hulp werd ingeroepen.

Onder zulke omstandigheden zal ieder weldenkende met ons instemmen dat de vele blijken van belangstelling, die beide vertrekkenden ten deele vielen, niet onverdiend mogen genoemd worden. De beste wenschen voor hunne voorspoedige reize naar het vaderland en hunnen welstand aldaar, door hunne veelvuldige vrienden ontboezemd, vergezellen hun op hunne reize.

Wij vernemen dat alhier per telegraaf de tijding is ontvangen der benoeming van den heer Jonkhr. Mr E. A. J. D. Dibbets, thans omgaande regter in de derde afdeeling, tot assistent Resident voor de policie alhier.

Wij vernemen dat het Gouvernement, krachtens de bepalingen van Art. 47 van het Reglement op het beleid der Regering, den pembakel van het landschap Boeleling (Bali) met name Njoman Gempol, in het belang der openbare orde en rust, heeft verwijderd naar Padang (Sumatra's westkust.)

BATAVIA. — Ten vervolge op vroegere mededeelingen zijn wij in staat gesteld de onderstaande bijzonderheden mede te deelen, nopens een togt tegen eenige kwaadwilligen in het Sintangsche (Wester-Afdeeling van Borneo).

Nadat een elftal moorden in de onmiddelijke nabijheid onzer vesting, den resident overtuigd hadden, dat de overmoed der kwaadwilligen in geenen deele was afgenomen, rukte hij den 15den Februarij aan het hoofd eener kolonne, uit 4 officieren, 150 man en een groot aantal koelies bestaande, van Sintang op.

In vijf dagen kwam men in roeivaartuigen langs de Melawi rivier te Soengi pinang, van waar de togt over land werd voortgezet.

Een officier en 25 man werden te Soengi pinang achtergelaten.

Een vijftigtal dajaks, onder den assistent-resident van Sintang, diende om het terrein, dat te doorloopen was, zooveel mogelijk open te kappen, bruggen te slaan, enz. enz.

Op den eersten dag bereikte de kolonne, na eenen marsch van elf uren, ongemoeid Soengi Mau, den 2den dag de dajaksche kampong Oudouw, zonder vijandelijke ontmoetingen.

Op het bivouac van den tweeden dag werd de kolonne echter uit de omliggende bosschen beschoten en bij het oprukken in den morgen van den derden dag, aanhoudend van de heuveltoppen, uit boomen, van achter struiken en andere bedekte plaatsen, door den vijand geharceleerd; randjoes waren in menigte op den weg geplant.

Bij de kampong Klamboe hield de vijand stand; toen echter deze kampong door de voorhoede onder den 1sten luitenant Conrad bestormd werd, koos hij spoedig het hazenpad, waarna de kolonne stelling nam in de vijandelijke versterkte plaats en den vijand vervolgde.

Des anderen daags rukte de kolonne verder voort.

Vrees der gidsen deed de kolonne afdwalen hetgeen haar zeer vermoeide. Tegen 1 uur nam zij eenige rust op eenen vrij steilen heuvel.

De vijand begon haar op nieuw van een nabijgelegen heuvel te beschieten, van waar echter een gelukkige granaatworp hem spoedig naar zijne versterkte woningen verdreef. Deze werden nu en tirailleur genaderd, en vervolgens door een gedeelte der voorhoede onder den 2den luitenant-adjudant Luijmes stormenderhand ingenomen.

Weinige oogenblikken daarna bezweek de 1ste luitenant Fricke, ten gevolge van vermoeijenis en uitputting.

Het bleek toen, dat de kolonne minstens nog twee dagen van Lempah verwijderd was en dat geen der gidsen den

neeft met drie moeijelijkheden te kampen, welke, volgens en schrijver het staatkundig gezag van het pausdom in evaar brengen, welk gezag noodzakelijk is voor zijne nafhankelijkheid en voor de grootheid van zijne godsdienige sending. De eerste is gelegen in het administratieve telsel van de Pauselijke Staten, welke niets anders is dan et katholijk gezag toegepast op de belangen van de wereldlijke orde van zaken. De tweede moeijelijkheid spruit oort uit het nationale vraagstuk: en de derde, niet de inst gewigtige, is gelegen in de onmogelijkheid, om in en tegenwoordigen toestand een Italiaansch leger samen e stellen. Om derhalve die moeijelijkheden uit den weg e ruimen, moet men 1°. het stelsel der kerk vereenigen met en wettig en geregeld staatkundig stelsel in de Kerkelijke Staten; 2°. den Paus onafhankelijk te maken van vraagstukken van nationaliteit, oorlog, wapening, in- en uitwendige verdediging; 3°. een inlandsch leger samen stellen m de Fransche bezetting vervangen door eene krachtige Italiaansche legermagt. Aan deze drie voorwaarden moet een voldoen in het belang van Italie, van de godsdienst en van alle Katholieke staten. Ten aanzien van Sardinie s de schrijver van oordeel, dat het niet kan blijven op het standpunt, waarop het zich bevindt; het mag niet te vergeefs zich aan het hoofd der Italiaansche beweging hebben gesteld, om later terug te treden Het moet het middel vinden om de verwachtingen, welke het heeft opgewekt, te bevredigen, op verbeurte van zijn invloed in Italie. Het godsdienstig belang lijdt in Sardinie even als het nationale. Het is dus van gewigt, dat in een Katholijken staat de scheuring met het hof van Rome ophoude; zij geeft voedsel aan de revolutionnaire hartstogten, veroorzaakt smart en verlegenheid voor de vrome gemoederen en is een werkelijk gevaar voor de regering. De Piemontesche geestelijkheid koestert geen haat jegens den vertegenwoordigenden regeringsvorm; in 1846 en 1847 was zij geheel toegedaan aan de liberale beweging, en eerst toen de wet op het burgerlijke huwelijk en die op de kerkelijk feesten eene scheuring met Rome veroorzaakten, is hare houding veranderd. De schrijver vertrouwt te veel op de wijsheid van den eersten minister van den Koning van Sardinie, dan dat hij niet overtuigd zou zijn van diens wensch, om tot eene verzoening te geraken. Die verzoening echter is geene gemakkelijke zaak. Er zijn aangegane verbindtenissen, er bestaat eene geprikkelde eigenliefde, en zonder eene grootsche daad, welke een waarborg zou zijn voor het nationaal belang en een middel, om het met het godsdienstige belang te vereenigen, is het niet mogelijk uit de verwikkeling te geraken. Indien daarentegen het *status quo* in Piemont blijft voortduren, dan zou het als staatkundig resultaat, een oorlog, als godsdienstige uitkomst, eene scheuring ten gevolge hebben. Beide uitkomsten zouden gevaarlijk zijn, niet alleen voor Piemont, maar voor geheel Italie en voor Europa; en voor deze gevaren raadt de staatkundige wijsheid aan, de oogen niet te sluiten.

(Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN STUKKEN.

TWEE BEGRAFENISSEN.

Twee offers had de dood geeischt. Het eene was een hoog geplaatst persoon, een man die den lande vele diensten had bewezen maar daarvoor ook tot de hoogste waardigheden was opgeklommen, begiftigd was met eereteekens en tijdelijke goederen. Ieder volgde zijn lijk. Het grootste gedeelte om de plegtigheid luister bij te zetten, een ander groot gedeelte om, als door een *vis major* gedreven, het hooger bevel optevolgen, even als of men de wacht betrekt of het exercitieplein betreedt. Slechts zeer weinigen, een luttel getal, uit vriendschap voor den overledenen.

Het andere was een minder groot personaadje, hebbende waarop hij mogt roemen niets anders, dan zijn vaderland met zijn bloed te hebben gediend, de vijanden des Konings te hebben bestreden en ridder van de militaire Willems-Orde te zijn.

Behalve diegenen welke voor de begrafenis in dienst waren, bewezen weinigen den afgestorvenen kameraad de laatste eer. Echter hij was ridder der Militaire Willems-Orde.

Maar toen nu die weinigen aan den nederigen station van afgestorvene militairen aanwezig waren, was er geen lijkkoets, geen doodkleed, in één woord niets, zoo dat de plegtigheid tot den volgenden morgen moest worden uitgesteld.

Wat het meeste opzien baarde, was, dat van alle leden der Militaire Willems-Orde op de plaats tegenwoordig, slechts twee of drie aldaar waren, om de lijkstoet te begeleiden, en dat het geheele programma der begrafenis tegen de statuten der Orde indruischte.

Wil men nu nog zeggen dat de dood alles gelijk maakt·

Veritas.

KORT HANDELS OVERZIGT.

Soerabaya 1 *April* 1859.

Invoeren. *Lijnwaden* in de meeste artikelen met beperkten voorraad tot hoogere prijzen afgedaan. $^{5}/_{4}$ *madapolams* ƒ 6.15, $^{6}/_{4}$ *dito* ƒ 7.30 à ƒ 7.40 $^{7}/_{4}$ *dito* ƒ 8.20 à ƒ 8.25; $^{5}/_{4}$ *Calicots* ƒ 6. $^{6}/_{4}$ *dito* ƒ 7 à ƒ 7. 10 *Engelsche witte en ongebleekte goederen* vinden mede goede vraag doch zijn weinig voorhanden. *Chitsen* met groote vraag doch zonder voorraad.

Verfwaren weinig begeerd. *Provisien en dranken* in één doen.

Uitvoeren. Door gebrek aan voorraad waren de omzettingen in *Suiker* gering en bepaalden zich tot 5000 picols, waarvoor ƒ 19. voor No. 16 dadelijk te leveren werd besteed.

Koffij zonder voorraad.

Arak zonder handel; tot ƒ 50 wordt steeds aangeboden.

Koe en *buffelhuiden* minder gezocht. *Koehuiden* ƒ 35 à ƒ 40. *buffelhuiden* ƒ 15 à ƒ 18.

Bevrachtingen steeds flaauw. In de afgeloopene maand werden bevracht het Ned. schip *Baltimore* tot ƒ 24 voor rijst en ƒ 32 voor tabak; het Nederlandsche schip *Broedertrouw* tot ƒ 35 voor suiker en het Zweedsche schip *Fleda* 25 sh. per ton voor suiker, ƒ 32 per last voor tabak en ƒ 40 voor arak, allen naar Amsterdam. Het Nederl. schip *Laurens Coster* werd bevracht naar Amoy of Macao hier en te Samarang te laden tot 30 dollar-cents.

Wisselkoers, 6 md. dato op Nederland, pari.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Maart.	30	Nederl. Ind.	Banel Gair.	Said Aloewie bin Abd. Rachm. Assgaf.	Grissee.
id.	31	Zweedsche	Hebe.	F. C. Falkenberg.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Maart.	30	Nederlandsche	Sperwer.	P. P. Huges.	Ned. via Banjoewangie.
id.	—	id.	Haamstede.	H. H. de Boer.	Nederland.
id.	—	id.	De Zwaan	K. J. van Hemert.	Ned. v. Probolingo en Panaroekan.
id.	—	Nederl. Ind.	Naspie Madjiet.	Said Salim bin Achm. Segaf.	Sandelhout Eiland.
id.	—	id. id.	Stoomschip Ambon.	A. G. Bosch.	Batavia via Samarang.
id.	31	Z. M.	Merapie.	Kapt. Luit. ter-zee E M. C. Baak.	Koersstell. om de Oost.
id.	—	Nederlandsche	Susanna.	E. Vonck.	Boni.
April.	1	Nederl. Ind.	Stoomschip Koningin der Nederlanden.	E. Lewis.	Sing. via Sam. en Batavia.
id.	—	id. id.	Al Adenie.	Hadjie Hassan.	Biema.
id.	2	id. id.	Cornia.	Kamaloedin.	Passeer.
id.	—	id. id.	Fathal Haer.	Sech Achmt. bin Oembarak Bahasoan.	Rottie.
id.	—	id. id.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel	Padang v. Sumanap.	Mathieu Ebbe Ruijs & Co.
Zweedsche	Hebe.	Talkeberg.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Catharina.	Olson.	id.	„ „ „
Nederlandsche	Derkina Titia.	Evink.	Onbepaald.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Nederland.	Hoekstra.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	„ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Minister Thorbecke.	C. van Duijn.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Laurens Koster.	Koenen	Ter bevrachting	„ „ „ „ „ „
id.	Kommissaris des Konings v. d Heim.	Van Santen.	Panaroekan.	„ „ „ „ „ „
id.	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Baltimore.	Brakke.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Patriarch Samhiri.	G. G. Lion.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Fleda.	Sanders.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
Italische	Doris	Tan Tik Tjan.	Balie.	„ „ „ „
Bremer	Franklin.	F. H. Stokman.	Reparatie.	B. J. van Eck & Co.
Nederland.	Stad Gouda.	K. D Breuning	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Gebrs. Houtman.	C. J. Bax.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Broedertrouw	G. Rotgans.	Amsterdam.	„ „ „ „ „ „
id.	Stad Nijmegen.	H. P. Cruijs.	id.	„ „ „ „ „ „
Engelsche	Sea Witch	Devine.	Australie.	P. Kervel & Co.
Fransche	Concorde	Bertin.	Reparatie.	„ „ „ „
Nederland.	Ferdinand en Louis.	De Weerd.	In lossing.	McMilllan Marten & Co.
id.	Everdina Elisabeth.	C. J. Tonjes.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Zweedsche schip *Hebe*, de heer C. L. Mobach.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, de heer F. C. von Franquemont en dochter, benevens bannelingen. — Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de heeren W. J. Marten, L. van Trappe, A. G. Smith, J. Aratoon, mevrouw Hammelburg en Z. M. troepen. — Met het Nederl. schip *Triton*, (van de buitenreede) de heeren P. Swerver en echtgenoote, G. J. Netscher en familie. Dr. P. L. Onnen en familie, mevrouw de weduwe Muller, mejufvrouw M. J. Smith, jonge heeren Th. en D. Mounier en van Rees.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Etna, Onrust, Amsterdam en Samarang; de schepen Oost India Pakket, Arij Scheffer, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Faidul Mobarak, Franklin, Nederland en Broedertrouw; het stoomschip Macassar; de barken Fathal Maän, Saijan Maskoer, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Soedul Gair, Baltimore, Naim Balgijer, Abool Hasim, Laurens Koster, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Alhamadanie, Aldjoesoer, Kim Tianhoat, Zein Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Fleda, Nawan Eljoesoor, Banka, de Stad Gouda, Marion Macentijre, Maijmoon, Derkina Titia, Patriarch Samhiri, Ferdinand en Louis, Zeenimph, Minister Thorbecke, de Stad Nijmegen, Catharina, Commissaris des Konings van der Heim, Everdina Elisabeth, Concorde, Banel Gair en Hebe; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Fathus Seroer en Boesroelkarim; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Bil Madjiet, L' Union, Sea Witch en Doris; de kotter Riengit.

SUMANAP.

VERTROKKEN.

21 Maart. De Ned. Ind. kotter *Klara*, gezagv. Sahak, naar Banjoewangie.

24 Maart. De Ned. Ind. schoener *Almaskoor*, gezagv. Alim, naar Bima.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Sie Damar, Mifrejool Moelook, Atiat Tilmaula en Sophia; brikken Machmoedie en Sie Kanoegrahan; de kotter Noorsasie; barken Jan Schouten en Jeannette.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

24 Maart. Het Ned. schip *Carolina Geertruida*, gezagv. C. E. Hoeksma van Soerabaya.

25 Maart. De Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. Coldenhoff, van Soerabaya.

26 Maart. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, van Soerabaija.

VERTROKKEN.

26 Maart. Het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. Ouwehand, naar Nederland; het Ned. schip *Agneta*, gezagv. R. Gilvel, naar Nederland; de Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. H. Coldenhoff, Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Witch of the Wave*, gez. Djin, naar Pamanoekan.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schip Carolina Geertruida; kotters Carolina en Mad Mira; de schoener Bella.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 31sten Maart tot en met den 2den April 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, agenten Fraser Eaton & Co.

22 kisten manufacturen, 12 kisten vruchten op water, 25 kisten bier, 22 collis koopmanschappen, 40 rollen zijden goederen, Fraser Eaton & Co; 20 collis manufacturen en koopmanschappen, Major Matzen & Co; 53 kisten tin-bladen, Mc Millan Marten & Co; 1 kistje pistolen, Hill Broekman & Co; 9 kisten manufacturen, 10 kisten geweeren, J F. van Leeuwen & Co; 5 kisten manufacturen, 2 kisten provisien, Order.

Van Batavia per het Zweedsche schip *Hebe*, gezagv. C. Falkenberg, agenten Schimmelpenninck & Co.

5138 staven Zweedsche ijzer, B, Kopersmit & Co.

UITVOER.

Naar Banca per het Ned. schip *Zaanstroom*, gezagv. R. L. Schaap. 6400 picols rijst, Schimmelpenninck en Co.

Naar Bima per de Ned. Ind. bark *Al Adenie*. gezagv. Hadjie Hassan. $50\frac{1}{2}$ ledige leggers, $11^{50}/_{100}$ picols jav. koperwerk en kleinigheden. Gezagvoerder.

Naar Borneo per het Ned. Ind. schip *Cornia*, gezagv. Kamalodin. $4\frac{1}{2}$ picols katjang olie, 5 picols suiker, 11 picols koperwerk, 20 vaatjes staal. 16 stuks ledige kisten en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Rottie en Timor, per de Ned. Ind. bark *Fathal Hair*. gezagv. Sech Mohamat bin Oembarak Bahaloon.

1 kist koralen, J. F. van Leeuwen en Co; 1 kist rood katoen, 1 kist madapollams, Fraser Eaton en Co; 8 vaatjes kruid, Nash.

Naar Samarang, Batavia en Singapore. per de Ned. Ind. stoomboot *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis.

5 kisten lijnwaden, 8 balen twills, 2 kisten lijnwaden, Fraser Eaton en Co.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol ƒ $18\frac{1}{2}$ à ƒ 19.—

Koffij Nominaal.

Rijst (carga) per koijang. ƒ 135 à ƒ 145.—

Id. (witte) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—

Koehuiden ƒ 40 per picol

Arak per legger ƒ 50.—

Olie (Klapper) ƒ 14.—

Olie (Katjang)

Kadjang Matten

Rotting. ƒ 9 à ƒ 12.—

Wisselkoers Pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.

weg naar Sedaga, de verblijfplaats der Pangerans Anom Moedah, kende.

Vermits de helft der medegenomene levensmiddelen wa verbruikt en de geblesseerden dringend verzorging vereischten, was een verder doordringen in de wildernissen ongeraden.

Van de militairen sneuvelden een inlandsch fuselier en werden dertien gewond; bovendien werd een dajaksche koeli doodgeschoten en eenigen gekwetst.

(*Jav. Cour.*)

KAAP DE GOEDE HOOP.

Er is een voorstel om eene stoomcommunicatie met Engeland daar te stellen, door eene geregelde veertiendaagsche vaart op te rigten, die van Engeland tot Mauritius zoude strekken. — Te Nieuw Kloof station was eenen opstand uitgebroken onder de kaffer-dwangarbeiders, bij welk oproer een den kaffers het leven verloor en verscheidenen gewond werden. — De Hamburgsche bark *Argo*, kapitein Kolling, van Memel met bestemming naar Batavia via de Kaap, was aan den ingang der Tafelbaai gestrand. Eene commissie van onderzoek rapporteerde aan het bestuur dat de schipbreuk het gevolg was van het laakbare verzuim van den kapitein, door noch op den uitkijk te letten noch het lood te doen werpen.

De kapitein der Engelsche marine Beddingfield, die met de expeditie onder Doctor Levingstone op de *Zambesi* was medegegaan, is, tengevolge van oneenigheden met het hoofd der expeditie, alleen aan de Kaap aangekomen.

De mailstoomboot *Madagascar*, die tusschen de Kaap en Port Natal voer, was op de hoogte der Bekarivier vergaan doch gelukkig zijn de passagiers en equipage gered.

De oorlogschepen *Sanspareil*, *Nankin*, en *Gigue* waren van China te Simonsbaai aangekomen en verder verzeild naar Portsmouth, terwijl het stoomschip *Surprise* aan de Kaap zou blijven stationeren.

Drie stoomschepen zijn thans in geregelde vaart tusschen Port Natal, Algoa Baai en de Kaapstad.

CHINA.

De laatste berigten van Hongkong loopen tot den 26sten Februarij. Het volgende nemen wij over uit de *Overland Friend of China.*

Wij vernemen dat de zegels van den Keizerlijken Commissaris in het zuiden ven China naar Shanghae zijn overgebragt, hetgeen aanleiding geeft tot de veronderstelling dat Hwang-tsung voor het einde der volgende maand te Shanghae zal komen, ten einde eene bijeenkomst met Lord Elgin te hebben. Zoo veel ten minsten is zeker dat zijne Lordschap niet naar Wijchow zal gaan om Hwang te ontmoeten, zoo als vroeger gezegd werd.

Thans bevindt zich Lord Elgin te Hongkong en heeft zijne Excellencie kortelings een proefreisje met de *Furious* gemaakt, met welk stoomschip Z. Exc naar Singapore zal stevenen, om zijnen broeder, de eerst benoemde Engelsche gezant aan het hof te Pekin, tot daar te gemoet te gaan.

COCHIN CHINA.

Door de aankomst van de Fransche kanonneerboot *Preguet*, die met depêches voor Europa was belast, hebben wij berigten ontvangen van de Fransch Spaansche expeditie.

Op den 2den Februarij vertrok van Turon het Fransche eskader bestaande uit acht oorlog schepen en duizend man Fransche en Spaansche troepen, die zich aan boord van transportschepen bevonden. — Bij het opvaren der rivier kwamen zij voorbij een groot fort, en een weinig hooger op was een tweede fort, dat den ingang der rivier verdedigde, en tegenover hetwelk eene redoute was, van waar een hevig vuur werd gerigt op de kanonneerboot *Dragon*, die de voorste van het eskader was.

Nadat de Fransche Admiraal alles op eenen aanval had voorbereid, opende hij den volgenden ochtend met het aanbreken van den dag zijn vuur. — Het eerste schot van het Fregat *Phlegeton* zette het kruidmagazijn van het fort in brand, en binnen weinig tijds waren de beide sterkten door het swaar geschut der Franschen vernield, waarna eenige troepen aan wal werden gezet, die al wat brandbaar was inbrand staken en al het Cochin-Chinesche geschut vernagelden.

Op den 12den Februarij stoomde het schip verder de rivier op, met de kanonneerbooten vooruit, wanneer zij eene sterke palissade met eene nieuw opgeworpen batterij ontdekten. — Gedurende den nacht werd onder begunstiging der duisternis de palissade vernield, en met het aanbreken van den dag werd een hevig vuur gerigt tegen de batterij, die heftigen tegenstand bood. De kanonneerboot *Avalanche*, die slechts op honderd yards afstands der batterij lag, kreeg verscheidene schoten in de zijde en had ook eenige gekwetsten. Na een gevecht echter van ongeveer een uur viel de batterij in handen der Franschen. Dewijl de tegenstand zeer heftig was geweest en de batterij achter eenig geboomte gemaskeerd lag, hadden de oorlogschepen hun vuur niet goed kunnen rigten. — De Commandant van de batterij was de hoofd mandarijn der provincie, die zich echter in tijds uit de voeten maakte en vond men niets meer dan een aantal dooden en gekwetsten.

Op den 14den en 15den werden vier andere forten vernield en in den avond van den 15den lieten de schepen van het eskader het anker vallen voor de stad Saigon nabij de twee batterijen, die in het laatst der vorige eeuw door de Franschen zelf daar waren opgerigt, naar het sijsteem van Vauban, even als de citadel. In den ochtend van den 16den werd de aanval op de stad aangevangen. Een hevig en van beide zijden wel onderhouden vuur duurde ruim een uur, na welken tijd de wallen en verdedigings werken zich in zulk eenen jammerlijken toestand bevonden dat het garnizoen zich terugtrok in de citadel en de geallieerde troepen den ingang in de geteisterde stad vrij liet. — Nu ging het los op de citadel. — De stoomschepen openden hun vuur en de troepen vielen aan; — de soldaten liepen storm en beklommen de muren; — alles wat hun voorkwam viel voor de bajonet en in weinig tijds zagen zich de geälliëerden in het bezit van de stad met al derzelver versterkingen.

In de stad vond men eene groote massa wapens en leeftogt, hetgeen alles in handen der overwinnaars viel. De magazijnen van het citadel bevatten ongeveer 600,000 picols rijst en eene enorme hoeveelheid geweren, benevens koperen munt voor eene waarde van bijna drie millioen francs.

NAPOLEON III EN ITALIE.

Wij meenen dat onse lezers met genoegen een eenigzins uitgebreid uittreksel sullen ontvangen van de belangrijke brochure van den Heer de Laguerronière, *Napoleon III en Italië*, welke men wil weten, dat onder de ingeving van Keizer Napoleon is geschreven. Het geschrift is verdeeld in hoofdstukken of paragraphen, waarvan de eerste eene soort van inleiding tot het eigenlijk te behandelen onderwerp is. In die inleiding zegt de schrijver, dat het Italiaansche vraagstuk een van die kwestien is, welke niet kan worden gesmoord, weshalve het wijzer is die te onderzoeken en door dat onpartijdig onderzoek te trachten de gemoederen te bevredigen, dan hen te verbitteren door minachting of stilzwijgen. Dat onderzoek nu stelt de schrijver zich voor en hoopt aldus nuttig werkzaam te zijn voor eene zaak, welke de grootste staatkundige en godsdienstige belangen van Europa in zich sluit. Italie toch vertegenwoordigt in de geschiedenis iets grootscher nog dan de nationaliteit, namelijk de beschaving. Op dezen grond toch zijn de onsterfelijke beginselen en de roemrijke voorbeelden ontstaan, welke de groote mannen en de volkeren hebben gevormd; Italie is meer dan eene zuster voor de andere natien: Zij is hare moeder! Alles in ouderen en nieuweren tijd, zijn genie, zijne magt, zijne instellingen, zijne veroveringen, zijne ongelukken, zijn ondergang, zijne omwentelingen, zijne keizers, zijne pausen, zijne martelaren; alles heeft bijgedragen om het in zekeren zin een oorspronkelijk karakter te geven. Zoowel in de staatkunde als in den oorlog, in de burgerlijke regtspleging en in de strafwetgeving, in de kunsten, in de welsprekenheid, in de dichtkunst en in de godsdienst, was Italie het gemeenschappelijke vaderland van al de beschaafde staten. Men kan derhalve zeggen dat zijn invloed op de wereld nimmer heeft opgehouden. Nadat het de wereld had onderworpen, heeft het die verlicht; toen zijne stoffelijke heerschappij was gevallen, heeft zijne zedelijke heerschappij een aanvang genomen. Indien Europa dit vergat, sou het zich ondankbaar toonen, indien Italie dit kon vergeten dan zou het zelfverloochening zijn. Indien men dit offer daarvan eischte, zou het met regt kunnen antwoorden: „Wij zouden het geheugen met de spraak hebben verloren, indien het in onze magt ware te vergeten als te kunnen zwijgen."

De schrijver doet vervolgens uitkomen, dat er in het Italiaansche vraagpunt twee duidelijk onderscheiden beginselen zijn: Het revolutionnaire beginsel en het nationale beginsel; het eerste heeft zijn ontstaan te danken aan subversive theoriën en hevige hartstogten, onbestaanbaar met de orde van Europa, de wetten der beschaving, het belang der godsdiensten en de staatkundige onafhankelijkheid van den Paus; het andere heeft zijn oorsprong in de geschiedenis en traditiën van Italie en de voorwaarden van den duur en de hechtheid der regeringen. De omwenteling zou in Italië slechts eene onmagtige en vernietigende partij zijn. In Europa, waar de geest van orde gelukkiglijk overal heerscht, en zelfs in Italië geïsoleerd, waar zij de conservatieve en godsdienstige belangen tegen zich zou opwekken, zou zij nergens eenigen steun vinden en aan hare eigene hulpmiddelen overgelaten zijn. Het nationale beginsel vertegenwoordigt hetgeen in Italie aan de gemeenschappelijke verwachtingen van volken en regeringen beantwoordt. Wel ver van de troonen te bedreigen, verheft het die; het opent voor het Pausdom eene belangrijke en roemrijke toekomst, welke eenigen tijd het edele gemoed van Pius IX heeft verlokt, en in 1847 de koningen van Sardinie en Napels door een gemeenschappelijk gevoel van vaderlandsliefde met elkander heeft vereenigd. Bovendien vindt het nationale beginsel in Europa zekere sympathie; want het staat in verband met de beginselen van regt, welke het doel zijn van de staatkunde van alle regeringen; het vindt de ondersteuning van het Fransch-Engelsch verbond, hetwelk gevormd is met het doel om de Europesche verwikkelingen te voorkomen, de geschillen tuschen de volken te vereffenen en overal het regt der natien en der beschaving te ondersteunen. Engeland kan Italie niet verlaten; want Engeland, zijne regering, zijne staatsmannen, zijne kamers, zijne dagbladen hebben het steeds aangemoedigd en ondersteund, zelfs vóór 1848. De Fransche regering onder Lodewijk Philips, had het Fransch-Engelsch verbond opgeofferd aan familiebelangen; het gevolg daarvan was, dat zij in Europa alleen stond, dat zij zoowel in Italie als in Zwitserland de ingevingen van Oostenrijk moest volgen, en dat Engeland zich met de rol belastte, welke eigenlijk aan Frankrijk toekwam. De schrijver gaat vervolgens na, op welke wijze lord Minto zich van de zending kweet, welke hem door lord Palmerston was opgedragen en welke de gevolgen daarvan zijn geweest voor den invloed van Frankrijk aan gene zijde der Alpen. Italie gelocide niet meer aan Frankrijk en stelde al zijn vertrouwen op Engeland; welk vertrouwen, de schrijver moet het erkennen, niet is beschaamd geworden. Engeland toch heeft, na de Fransche omwenteling van 24 Februarij, toen daar eene staatkunde scheen te zijn ontstaan, welke gunstig was voor de onafhankelijkheid van Italie, niet gearzeld om zich tegen de heerschappij van Oostenrijk te verklaren. Hij voert ten bewijze daarvan en ten bewijze der belangeloosheid van Engeland te dezen opzigte, eene dépêche aan van Lord Palmerston aan Lord Ponsomby, gezant van Groot-Brittannie te Weenen, welk stuk gedagteekend is 29 October 1848, en waarin gezegd wordt, dat er geen kans voor Oostenrijk is om Opper Italie, welks bewoners een ingekankerden haat jegens het Oostenrijksche leger koesteren, voortdurend te behouden en dat de Oostenrijksche regering wijzelijk zou handelen, indien zij die bevolking van hare heerschappij, welke zij als een juk beschouwt, wilde bevrijden.

Lord Palmerston voorziet, dat dit juk alleen door eene aanzienlijke legermagt, welke grooter kosten veroorzaakt, kan worden gehandhaafd en voorziet, dat vreemde hulp zal worden ingeroepen en verworven. In dit geval zou geheel Europa, zelfs Engeland, Oostenrijk niet te hulp komen; het zou alleen staan en zelfs niet op de hulp van Duitschland kunnen rekenen. Immers, zegt de Britsche staatsman, het beginsel der nationaliteit, dat de leus is van geheel Duitschland, zou bij zoodanigen strijd luid tegen Oostenrijk protesteren. Daarna doet de schrijver uitkomen, dat Engeland handelde gelijk het sprak; dat het Italie in zijne eischen heeft ondersteund. Hij herinnert aan den strijd tegen Oostenrijk en aan de overwinninger der Piemontezen, en ook aan de concessien door Oostenrijk aangeboden; namelijk de onafhankelijkheid van Lombardije en eene bijzondere regering voor Venétie, onder voorbehoud van zijne opperleenheerschappij. Die voorstellen kwamen toen aan Engeland niet voldoende voor, weshalve het de weigering niet verhinderde, welke men te Milaan daaraan deed ondervinden. Later, toen Piemont de tusschenkomst van Frankrijk in den ongelijken strijd inriep, werd daarop, door de regering van den generaal Cavaignac geantwoord door het aanbod van bemiddeling waarbij Engeland zich aansloot. Toen daarover werd onderhandeld, weigerde Oostenrijk, dat inmiddels weder zege vierde, om op den grondslag van vroegere voorstellen te onderhandelen. De slag van Novara maakte aan de onderhandelingen een einde. Italie bezweek, Karel-Alber verliet den troon. Sedert leefde Italie alleen door d vaderlandsliefde en de staatkunde van Piemont, zedelijl ondersteund door het Fransch-Engelsch verbond. Sardini heeft deelgenomen aan de overwinningen der legers va Frankrijk en Engeland in het Oosten en in het Parijsch congres zitting gehad bij de groote mogendheden en me deze medegewerkt tot de regeling der groote belange van de wereld. Dien rang heeft Sardinie aan sich sel te danken en ook aan den invloed van Engeland, hetwell steeds heeft er naar gestreefd om het gewigt van Sardini te vermeerderen en te bevestigen. Engeland is aan zijn staatkunde ten deze steeds getrouw gebleven en op he Parijsche congres heeft lord Clarendon de wenschen va den graaf Walewski ondersteund, toen deze de aandacht der gevolmagtigden op den inwendigen toestand van Itali vestigde. Ofschoon de regering in andere handen i overgegaan is de geest in Engeland onveranderd geblever Het Italiaansche vraagstuk is voor de Engelsche eve als voor de Fransche regering eene zaak van nationae belang. Ten aanzien van het belang van Duitschland bi deze kwestie, zegt S. dat het gelegen is in de handha ving van de nationaliteit; hij voert ten bewijze daarva de gezegden van Pius IX en Napoleon I, en toont aan dat Duitschland inconsequent zou handelen, indien het i Italie de nationaliteit wilde vernietigen tot welks hand having het in de hertogdommen Holstein Lauenburg zo zeer ijvert. Hij betoogt ook, dat het Italiaansche vraag stuk voor Duitschland niets dreigends heeft. Vervolge gaat hij na uit welk oogpunt Frankrijk het vraagstu moest beschouwen. Hij onderzoekt wat Frankrijk in Ital wil; namelijk de bevestiging der tegenwoordige orde v zaken in Europa door het bezigen van zijn invloed t vereffening van geschillen, welke die orde kunnen bedre gen of in gevaar brengen. Hij gaat na wat de bedoelinge der Fransche republiek en van het eerste keizerrijk zij geweest, en deelt mede wat Napoleon I op St. Helen daaromtrent schreef: "Ik heb steeds het voornemen geha om de Italiaansche nationaliteit vrij en onafhankelijk maken. Tot de deputatie, die hem de kroon van Ital aanbood, had hij gezegd: "Ik neem die aan en zal ha behouden, doch alleen zoo lang, als mijne belangen d zullen eischen. Alleen door aan Italie de onafhankelijkhe te beloven, heeft men het overgehaald om zich bij d geallieerden te voegen, die Napoleons val bewerkte Thans is de toestand veranderd. Het keizerrijk is met d oudste monarchien bevriend en wordt door alle geach Men behoeft dus niet te vreezen, dat de oorlogen, welk het eerste keizerrijk hebben gekenmerkt, weder zulle ontstaan. Indien Frankrijk tot den oorlog werd genoo zaakt, behoefde Europa zich daarover niet te verontruste Zijne onafhankelijkheid zou er geen oorzaak van zijn; l zou alleen ten doel hebben het voorkomen van omwent lingen, door voldoening te verschaffen aan de behoeft der volkeren en door de bescherming en den waarbo van de erkende beginselen en der regten van hunne na onaliteit.

Hij gaat vervolgens de oorzaken na van de Italiaanse kwestie, ten einde te onderzoeken of de tegenwoordige sta van zaken in Italie kan worden gehandhaafd, dan wel het niet wijzer en staatkundiger zou zijn om daar gro beroeringen te voorkomen en zich door de gebeurtenis te laten vooruitloopen.

Te Rome staat de Paus onder de eerbiedige en trou hoede der Fransche wapenen. Die militaire bezetting eene abnormale maar tevens noodzakelijke zaak. Indi zij ophield, dan zoude weldra Oostenrijk of de omwen ling te Rome zijn. De edele hoedanigheden en bedoeli gen van Pius IX schenen hem eene exceptionele rol in geschiedenis van het pausdom voor te behouden. Het niet aan hem te wijten, dat het wereldlijk gezag, het w hij wilde hervormen, nog is gebleven zoo als hij het zijn voorganger had ontvangen.

Hij was overtuigd van de noodzakelijkheid der herv ming, doch is in zijne pogingen niet geslaagd. De P